

R världsbild

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK
UPPRUSTNING

NR 12 1971

Omslagsbilden

är denna gång utförd av den engelske konstnären och scenografen Bill Cameron-Johnson, som för första gången i Sverige har illustrerat många böcker och är sedan 10 år tillbaka huvudansvarig för alla scenuppsättningar vid Westminster-teatern i London. Med denna vinterbild av ett gammalt svenskt hem, som Cameron-Johnson gjort särskilt för Ny Värld i Bild, vill vi önska alla våra läsare en God jul och Gott nytt år.

Julen och Bangla Desh

Den första julen firades i ett stall, av människor som snart blev flyktingar. De 10 miljonerna flyktingar från Bangla Desh delar samma öde som flyktingen Jesus och hans familj.

Bangla Desh — sakta, alltför sakta har ordens fulla innebörd gått upp för oss. 10 miljoner flyktingar är mer än hela Sveriges befolkning. Det är troligen världshistoriens största flyktingtragedi. Kriget mellan Indien och Pakistan har inte gjort den mindre.

Somliga är flyktingar i eget land. I den nybildade indiska delstaten Meghalaya måste 40 000 av statens egna invånare evakueras från sina hem utmed ostpakistanska gränsen för att lämna plats åt flyktingar från Bangla Desh. Meghalayas invånarantal har fördubblats genom flyktingströmmen.

Indira Gandhi hade hoppats på en politisk lösning och arbetade mycket för den. Men opinionen för krig var stark i båda länderna och i skrivande stund rasar kriget eller vad man med ett forsknande ord kallar en militär lösning.

Finns det en tredje väg? Rapporter när oss om hur studenter från den revolutionära naxalitiska våldsrörelsen mottas med flyktingar och folk från Nordostindiens bergstrakter till en konferens i Meghalaya. Genom arlighet och en hjärtats förvandling brots gamla murar av hat, förtryck och bitterhet ned. Motesdeltagarna var djärva nog att tillsammans vilja arbeta för att denna del av världen skall bli ett land med hopp för hela världen.

Fantastiskt? Realistiskt? Kanske. Men i nuvarande situation ter sig både politiska och militära lösningar också fantastiska och realistiska som otillräckliga.

Alla är ense om att hjälpaktionerna för Bangla Desh-flyktingarna måste fortsätta i mycket större skala än hittills. Men vid sidan av denna hjälpinsats har vi allt att vinna och intet att förlora på att stödja de initiativ för en hjärtats förvandling som springer fram bland flyktingarna och befolkningen i de omkringliggande delarna av Indien. Detta skulle kunna leda till utvägar i den svåra konflikten som skulle kunna få politikerna att tänka om.

En av de man som tagit sådana initiativ är Stanley Nichols-Roy, minister i Meghalayas regering, som i år besökt Norden. Hans land befann sig nyligen i en mycket svår situation. Utan att hjärtats förvandling agt rum i några få människor hade Meghalaya i stället kunnat bli ett Bangla Desh i miniatyr. Han har nu inbjudit svenskar att göra en insats i Indien och Meghalaya, och sju har under hostens lopp tackat ja till denna inbjudan. De firar jul i Indien, fjärran från det skyddade Sverige, men kanske närmare flyktingen Jesus och närmare miljonerna flyktingar från Bangla Desh.

JESUS och JUDAS julen 1971

«Jesus tyckte det var sakrast att lamna festen Han sa åt Jakob och Petrus att samla ihop hela ganget så att de kom i vag

Många var ordentligt berusade, och sjalv hade han också druckit for mycket Det blev en forfarlig rora, innan alla hade hittat sina sandaler på verandan Sedan tumlade de ut »

Detta ar Sven Wernstroms version av en episod i Bibeln Sven Wernstrom ar också foifattare av «Spelet om plagget» som gick som uppsokande teater har i landet, bli vid ett antal skolor

Wernstrom ar en ideologiskt medveten man Nu har han satsat på de allra yngsta En barnbok med titeln «Kamrat Jesus» saljs i bokhandlarna fran Kiruna i norr till Malmo i soder Den ar illustrerad och inbunden Blank, gul och skinande står den i hyllan På parmen finns en pennteckning som visar hur Jesus leker med tre barn

Wernstroms ide ar inte sarskilt originell att det ar enklare att gora Jesus mera lik Sverige an tvartom Eller rattare sagt, nar inte Wernstrom vill låta sig forvandlas till Jesu avbild, så gor han hellre Jesus mera lik Wernstrom I alla tider har skribenter omformat och anpassat Jesus allt efter sina personliga och litterara behov

Vi bladdrar i Wernstroms barnbok

«Då kastade Petrus av sig sin vida mantel och stod dar med två svard Jesus grep det ena Han hojde det i luften och gav upp ett hogt stridsrop

— Ned med romarna!
— Ned med prasterna!
— Ned med de rika!
— All makt åt folket!

Varje kamrat hade valt ut sin soldat eller polisvakt, som de genast hogg ned Templets forsvar var utplånat på ett ogonblick »

Wernstroms ideal måste komma i kollision med «polisen» Detta ar ju tufft och inne i dagens Sverige Men sedan fortsatter Wernstrom

«Plotsligt kom en ung flicka emot honom mellan traden Han kande genast igen henne Det var Maria Magdalena Han stannade och sa — Maria! Hon log emot honom och sa — Min lille rabbi! Hon berättade att hon lamnat huset dar hon arbetade Nu ville hon folja Jesus och hans kamrater på deras vandring

Jesus och Maria gjorde i ordning en sovplats i utkanten av lagret Dar la de sig och kramade om varandra »

Vi 'anständiga' gläntar på dörren

Wernstroms budskap är det samma som Judas sjunger i rock operan «Jesus Christ Superstar» — en gigantisk show som nu går på Broadway Biljetterna kan kosta upp till 300 kr På några få dagar förhandssålde man biljetter för mer än sex miljoner kronor Men alltså Judas sjunger i en tung blues-rock beat «Han är människa — han är bara en människa Han är ingen kung — han är likadan som sa många andra jag kanner»

Wernstrom och Judas har en sak gemensam Jesus skars ned till deras nivå

Enbart under detta sista århundrade har det skrivits inte mindre än 60 000 böcker som försöker förklara Jesus I en av de sista skriver journalisten William Emerson Jr «I alla århundraden och kulturer har människorna alltid försökt forma en upplaga av Jesus som de kunde anpassa sig efter»

Wernstrom appladerar sex utanför aktenskapet Darför formar han sin egen fralsarfigur och lossar litet på Bibelns normer Om det skrivits 60 000 böcker om Jesus, så måste det ha skrivits miljoner om det kristna livet

En norsk kristen lakare skrev nyligen en bok om samliv mellan man och kvinna i aktenskapet Hon skriver om det sexuella samlivet « Det finns inga gränser för vad de kan tillata sig, bara det är till glädje för dem båda » Och efter att ha anfört ett perverst exempel från USA på någonting som är förbjudet i det landets lagar, tillfogar lakaren «Sexuell praxis varierar så enormt från människa till människa och från den ena miljön till den andra, att sådana fasta regler är till mycket liten hjälp» Slutatsen måste vara att under aktenskapets tackmantel legaliserar perversitet

Det är ett argument som också

porrfilmens «skapare» i Danmark och Sverige skjuter framför sig De filmar världens verklighet, avslöjar hyckleriet och beframjar därmed «sanningen»

I den ovannamnda boken av den norska lakaren, laser man också om hur Jesus raddade kvinnan som skulle stenas för hor Det kommer klart och tydligt fram att Jesus tar skarpt itu med den som egenrättfärdigt och dommande angriper kvinnan Men boken hoppar över hans ord till henne «gå och synda icke mera» Jesus tog itu med synden både hos dem som domde och dem som blev domda Man blir ofta så omande och egenrättfärdig gentemot dem som är domande och egenrättfärdiga att man förlorar förmågan att se synden klart i dess andra former

Kristus som renhetens symbol har uttunnats och svikits genom kristna människors egna kompromisser

Sven Wernstroms barnbok «Kamrat Jesus» är bara en vidareutveckling av det som redan börjat bland «anständiga» kristna

När det galler Wernstroms version av Jesus i templet, så överensstämmer den med någonting som Henry Notaker, f d redaktionssekreterare i Vår Kirke, har skrivit Han har gjort ett urval av gerillapresten Camillo Torres' tal (Fakkelbok, Gyldendal) — «Revolusjonen — et kristent imperativ» I sitt förord skriver Notaker «Den revolusjonære Camillo Torres sto i opposisjon til sitt lands regjering og gikk til angrep på hele det politiske system Også når han kommer i direkte konflikt med Kirkens lederskap er det ut fra solidaritet med sine fattige kristne brødre og med det grunnleggende i kristen etikk — neste-kjærligheten »

I en forklaring till folket ger

pater Torres uttryck för karleken till nästan i följande ord «Enhver ærlig revolusjonær må innrømme at den væpnede kamp er den eneste veien å gå La oss prøve dem som sier de er revolusjonære La oss bli kvitt forræderne Til døden for folkets enhet! til døden for folkets maktovertagelse!»

I november i år slog svenska tidningar upp stora artiklar om filosofen Pontus Wikners sjalvbiografiska anteckningar, i vilka han introducerat sig som homosexuell och beskriver sitt förhållande till Jesus i homosexuella vandringar Wikner var något av ett ideal för tidigare generationer av bildade kristna Först nu har hans homosexuella anteckningar publicerats Ett gammalt manuskript från Uppsala har gravts fram och utgetts i bokform Jesus hade aldrig «en brud, men däremot bland ynglingar en alskling» citerar Dagens Nyheter Pontus Wikner på en helsida med detta tema

... snäll, mild och ofarlig...

Vad är alternativet till denna extrema tolkning av Fralsaren? I varje fall inte den till intet förpliktande och ofta hardkokta sjalviska form av kristendomen som i stort sett levs här i Europa, där vi har «kokat ihop» en Jesus, snäll, mild och ofarlig, en kraft som bara tillåts att snudda vid den yttre fernissan av vara motiv En person som gör vårt familjeliv litet behagligare, vart samvete litet bekvamare att leva med Karriär, sex och sakerhet är i alla fall vara djupaste drivkrafter De kommer först, i handling och icke i ord

En dansk teolog berättade en gång för mig att ju mer han syndat, dess mera behövde han nåden och dess närmare kom han Jesus Hans slutsats varje form av moralisk hållning var ett hinder för nåden

För inte länge sedan tillfrågades jag här i landet om inte absoluta moraliska normer är ett slags ersättning för Jesu frälsning. Tvärtom. Det är bara tack vare en absolut norm som man kan uppfatta sitt eget svek och sin egen synd i all dess grällhet. Guds nåd blir ett desperat behov. Detta skapar ett reellt förhållande till Jesus. En relativ norm kan anpassas efter vilken livsstil som helst — kontrasterna blir urvattnade. Då kan man leva i egen kraft och behöver Guds nåd allt mindre och mindre.

De relativa normerna i vårt eget liv har just bidragit till att skapa vår tids Jesusgestalt. Wernstroms Jesus befinner sig bara litet längre ner på den glidande skala som de relativa normerna upprättar. Det lonar sig inte mycket att bli indignerad över Sven Wernstrom och hans Kamrat Jesus. Vi behöver först och främst se hur vi själva har bidragit till att formanskliga Guds son.

Dagens Nyheter spenderade den 14 november en hel sida på «Några frågor om himmel och helvete». Samtliga svenska biskopar ombads att besvara sju frågor. En av frågorna lød: «Tror ni att Jesus var 'avlad av den Helige Ande, född av jungfru Maria' som det står i den apostoliska trosbekännelsen?»

För några dagar sedan fick jag ett brev från en svensk präst. Jag citerar några rader:

«Ett sånt stahej kring Jesusfrågan i våra stora tidningar hade bara för ett par år sedan varit helt otänkbart i Sverige. Därtill kommer den internationella Jesusrorelsen och uppståndelsen kring Jesus Christ Superstar»

Jag tror att det finns i varje fall tre skal till att frågan blivit aktuell:

1) Behovet av ett slags auktoritet att hålla sig till i en värld där alla auktoriteter rasar samman: påve, biskopar, kapitalism, kommunism, demokrati, osv. Ingenting kan tas för givet. Man sätter frågetecken efter allt. Man söker efter en ny människotyp,

också maoisterna. Och många av dem som söker frågar sig om Jesus är denna nya människa. Att de i detta sökande fastnar mera vid den mänskliga än vid den gudomliga sidan av Jesus gör många gammaldagskristna oroliga.

2) Det globala försöket att odessa lägga gudstro och moraliska normer inifrån genom att göra Jesus till en homosexuell eller till Maria Magdalenas älskare som dricker för mycket vid Sackeus gastabud.

3) Uppfattningen att man kan tjäna pengar på Jesusvägen.»

Vi kommer inte någon vart med att norska biskopar ger sin valsignelse till att kristna använder preventivmedel i aktenskapet och samtidigt lyfter ett varnande pekfinger mot de ungdomar som annu inte stigit över aktenskapets tröskel. Var finns då svaret till ogifta och homosexuella? Kristus anpassas efter vår natur innanför en «legaliserad» ram. Utanför får de klara sig bäst de kan.

En hunger efter tillfredsställelse

Tror vi inte att Jesus kan tillfredsställa en människas djupaste, mest desperata längtan och instinkter — till övermått, helt och fullt, var hon en är eller med vem? Det finns oändliga och fantastiska rikedomar att hämta i mänskliga relationer, men dessa kan fortvina och forkrympa snarare än utvecklas, om man lever bara efter filosofin att alla instinkter måste få ohammat utlopp.

Men detta går tvärs emot våra naturliga instinkter. Det ligger i människans natur att ta för sig mer och mer. Av makt, materiella former, trygghet och säkerhet, popularitet, framgång och sex. Urkrafter som, när de helhjärtat överläts åt Gud, kan bli helt tillfredsställda och förvandlas till osjälviska kraftkällor för hela mänsklighetens bästa. Likaväl som för dem som står oss närmast.

Då utvecklas den människotyp som har ett svar till den glupskhetsodlagger, river ner vår miljö — ett svar till den hunger efter tillfredsställelse som kastar miljontals ungdomar in i knarkhelvetet eller ut i den döda, iskalla porrvärlden. Den värld av relativa normer till vilken «anständiga» människor har glantat på dorren.

De stjärnor vi följer

Julen står för dorren. Kyrkorna står där varma och inbjudande. Vi får höra talas om Jesus, som våra ord så vackert beskriver och våra liv så ofta fornekar.

Ute i världen söker människor efter en frälsare. Några följer stjärnan i Maos baner, andra skar(n)an i Sovjets flagga, andra åter stjärnorna i den amerikanska flaggan. Miljontals människor ser ingen stjärna överhuvudtaget — som horderna av pakistanska flyktingar, hemlösa, hopplosa. Miljontals kristna har sin egen lilla stjärna som lyser i toppen av vår egen lilla gran. Utanför är det mörkt.

Kanske är då behovet av en ny upplevelse, erfarenhet och förståelse av Jesus lika stor för oss innanför kyrkans väggar som «utanför»? För Sven Wernstrom lika mycket som den svenska och norska kyrkans biskopar — ja varför inte inkludera oss alla? Kanske ortodext anständiga kristna runtom i världen behöver få en bild av den verkliga Kristus lika mycket som gudsfornekande maoister i Kina?

Tomas frågade för två tusen år sedan: «Hur skall vi då kunna veta vad som är vägen?» Jesus svarar: «Jag är vägen, sanningen och livet.» Litet senare tillfogar han: «Den som verkligen älskar mig kan hålla också mina bud.»

Snart rings julen 1971 in och påminner oss om en ofattbar chans att börja om.

Historien om fru N

En fru får besök av en grannfru, som är alldeles översiggiven. Det sista barnet har nyligen gift sig och satt eget bo, maken är borta hela dagarna på sitt jobb och grannfrun upplever det som om livet tagit slut för henne. Inte en enda som behöver henne på hela dan! Att ge sig ut i yrkesarbete är inte lätt vid hennes ålder, även om hon diskuterar den möjligheten. Dag efter dag kommer hon till sin granne för att åtminstone få prata bort en stund.

Den här fruns upplevelser är inte alls unika. På nära håll har jag mott liknande reaktioner hos dem som satsat hela sin aktivaste tid åt hem, familj och barn och som plötsligt ställs inför en helt ny livssituation, där ingenting faller sig så självklart längre. Att känna sig överflödig, att inte veta sig behövd är ett stort psykiskt dilemma.

Det som en mor känner för sitt barn är en oerhörd kraft. Den kraften är en positiv, livsfrämjande tillgång i världen. Men liksom alla andra mänskliga resurser kan den inriktas fel eller rätt. Vi känner till den överbeskyddande mamman, som genom sina omsorger förkvarer sitt barn. Vi känner också den mamman som har sina barn så i centrum att hon vill göra *allt* för dem, utföra minsta vink från dem i tro att det är kärlek och på så sätt kan bli barnens slav och skapa tyranner omkring sig.

Är det möjligt så att denna övergivenhetskänsla, denna upplevelse av livets slut och brist på mening inte bara bottnar i vad som händer vid ett enda bestämt tillfälle utan är ett resultat av hur vi levat tidigare, vilket livsmål vi haft under hela livet? Hur skall den som ännu inte nått till denna

kritiska punkt men som är på väg åt det hållet kunna leva så att krisen avvarjs?

Ett recept under många år i vårt land har varit: Se till att alla flickor får en yrkesutbildning, så att de har något att «falla tillbaka på», även om de ägnar en del år helt åt barnuppfostran! När en ny generation mor- och farmodrar växer fram i slutet av det här århundradet kommer vi att se om detta löser de här problemen.

Finns det andra recept? Jag har testat frågan på några människor jag mött. En av dem fångade särskilt mitt intresse.

Hon — en göteborgsfru — började osökt berätta om en djupaende upplevelse för några år sedan. Äldsta dottern skulle ta examen i Norrköping. De hade planerat åka dit och fira henne, släktingar hade inbjudit till examensfirande och i planerna ingick också att visa en film för alla gäster — en film med namnet Hopp. Några dagar före examen insjuknade sonen i familjen, då 21 år, och hamnade på sjukhus. Det visade sig vara polio och efter kort tid låg han helt förslamad.

Natten före examensdagen då de skulle resa lag fru N vaken och kämpade med Gud. Det kändes alldeles omöjligt att resa bort nu då sonen var så allvarligt sjuk. Inte kunde det vara rätt att lämna honom för att fira en glädjefest? Men Gud måste ju ha vetat om i förväg att detta skulle hända? Varför hade de då inte en så stark övertygelse att deras uppgift var att resa till Norrköping för att visa den här filmen? Kampen gick fram och tillbaka inom henne. När morgonen kom hade hon fattat sitt beslut. Guds vilja måste gå före egna känslor. Hennes man kände det för svårt att

acceptera att resa. Men vid besöket hos sonen på sjukhuset, viskade denne till pappan — han visste ju väl om förberedelserna för examen. «Pappa ni måste fara!» Det hjälpte hennes man att våga ge sig iväg.

Examen firades med festlig middag, tal av fadern och mycket annat. Först när detta var över berättade fru N vad som hänt sonen. Hon sa till gästerna: «Jag vet inte om ni tror på bon och om ni brukar be, men om ni gör det så hjälp oss att be för honom!»

Den följande natten var fru N vaken till kl 3 och bad för sin son. När maken nästa dag ringde till sjukhuset sa läkaren: «Det här hant ett under. Här i natt kl 3 förslamningen har gått tillbaka.»

Liksom ringar på en vattenyta spred sig också verkningarna av den här handlingen. Flera i slakten blev ordentligt och hälsosamt omskakade. En av släktingarna upptäckte att hon inte kunde be till Gud, för att hon råttat till ett

Lever vi för våra barn och barnbarn eller lever vi för att våra barn och barnbarn skall få en värld, värd att leva i?

öriktigt förhållande till en medmänniska.

Fru N som har fyra barn och fem barnbarn berättade om många erfarenheter av vad det innebär att sätta Gud i första rummet.

En mor är närmast barnen men hon kan aldrig ensam fostra sitt barn, tror fru N — Men när jag vidgar gränserna för vad jag tar in i mitt hjärta och är beredd ta ansvar för vad som helst i världen, som Gud kan säga till mig, så får också barnen det de bäst behöver. Andra människor kommer in i hemmet som kan ge våra barn det vi inte kan ge dem och på så sätt blir det renare luft i

Forts sid 10

Arbetsgivare som skulle intresserat Marx

Från NVIB:s Londonkorrespondent Gordon Wise

Den grymma bristen på jämlikhet i världen idag ger dagens unga rebeller branslet för deras glöd och lidelse. Det är en skam att på den ena sidan i ett land ha en produktionskapacitet som långt ifrån användes maximalt, medan å andra sidan miljoner och åter miljoner går utan det minimum som behövs för livsuppehållet.

Medan man salunda i Indien behöver alla tankbara materiella livsfornodenheter, hotar man i USA med en generalstrejk emot regeringens politik, en strejk som skulle binda handerna på de många generosa amerikaner som vill hjälpa resten av världen trots de beslut som USA:s kongress nyligen fattat.

I Tyskland har idag ett nytt fenomen uppträtt »det ekonomiska undret» håller på att tyna bort. Tyskland har haft mer än ett kvartsssekels fred på arbetsmarknaden och en relativ stabilitet på löner och priser och en ständigt blomstrande ekonomisk tillväxt. Nu börjar »undret» alltmer likna de vanliga upp- och nedgångar som andra länder i årtal har erfaren. Det är i Tyskland i år en svag ekonomisk nedgång. Människorna är mycket nervosa. Tyskarna blir nervosa långt innan andra som genomgår sådana kriser blir det, därför att de har minnen från katastrofåren. Arbetslösheten har börjat i Tyskland. Siffran är nu 180 000 eller 1%, dubbelt så stor som den var för ett år sedan. Industrin väntar att den kommer att fördubblas inom ett år.

Detta är inte så mycket jämfört med Storbritanniens nära nog en miljon arbetslösa. Där finns tex den kroniska situatio-

nen i Skottland där arbetslösheten i Storglasgows planeringsområde är 10%. Ironiskt nog kunde varven häruppe samtidigt producera oceangaende båtar som skulle kunna frakta sad från länder som Australien och Kanada till områden med ständiga behov. Men dessa båtar bygges inte.

Finns det ett svar för hela världen till dessa anomalier? Kommunismen erbjuder sitt desperata botemedel, men den stora ineffektiviteten i Sovjets system inger inte mycket förtröende. Vi har upplevt Sovjetunionens experiment med »den nya ekonomin» under Lenins tid, då man hade en viss blandekonomi med fri företagsamhet och statskapitalism sida vid sida. Därefter stagnationen i en overcentraliserad stat under stalin-tiden. Så kommer nu på senare tid liberaliseringsforsöken, då mer varor är tillgängliga för konsumenterna. Man har t o m på nytt introducerat vinstmotivet, även om dessa mått och steg har vidtagits för att åstadkomma effektivitet snarare än för att ge vinst-

marginalar för spekulanterna.

I det kapitalistiska samhället behöver man inte ens nämna de stora orättvisorna som finns liksom slosaktigheten i att driva konkurrerande storföretag, överproduktion och dumpning.

Vad som behövs tvärs igenom hela världens industri är en ny motivkraft till att förverkliga den enkla tesen att produktionen borde mota behoven hos alla människor överallt oavsett deras köpkraft eller politiska inställning, och att de skapande krafterna hos arbetarna och företagsledningen, hos kapital och byråkrati skulle kunna forenas i en gigantisk insats ovan politiska barriärer för att producera det som är nödvändigt.

Några länder kan visa vägen. Storbritannien har alltid varit i framsta ledet inom den industriella utvecklingen. Trots alla dess orättvisor och allt det material den industriella revolutionen erbjöd åt Marx var det här den började, och snart snurrade industrins hjul

Forts sid 10

Foto D Channer

»Medan man i Indien behöver alla tankbara materiella livsfornodenheter ...»

Magdalena går i skogen

Av Ingrid Ydén-Sandgren

Magdalena går försiktigt genom skogen. Hon skall hamta mjölk. Hasten står på ången. Långsamt går hon förbi den svarta hasten. «Hej hast», säger hon högt och hasten nickar och river åt sig gras. Hon stannar och ser på honom. Nej, han är inte farlig.

Inne i skogen är det mörkt. Hon ser en liten ljungblomma. Den plockar hon till sin lilla mormor, som gett henne en spis. Den skall mormor få.

Hon går vidare och det är mycket mörkt i skogen. Här bor trollen Ja, det vet hon, att trollen bor i skogen. De ligger under granarna och tittar på henne. «Titta bara», ropar hon, «jag är inte radd.»

Trollen svarar inte, för trollen är radda. De är radda för solen, de är radda för människorna, de är radda för en så liten manskasom Magdalena, fyra år.

«När det blir jul ska jag bjuda trollen», tanker Magdalena. Det är något särskilt med julen. Då blir alla snalla och alla blir glada. Det är något alldeles särskilt med julen.

«Vem har gjort julen», tanker Magdalena, «och varför blir man så snall just då?» Hon går därinne i den mörka skogen och tanker på julen, och mjölkkanan skramlar i hennes hand, och under blåbarsriset ligger trollungarna och tittar på henne. Hon tycker sig se deras ögon, blåsvarta som blåbar. Och håret risigt som blåbarsris. Stackars små troll som inte vet någonting om jul och sol och som är radda för den lilla manskansom heter Magdalena.

Gud har gjort julen! Magdalena stannar och skrattar. Det är

Gud som har gjort julen tanker hon, och plötsligt förstår hon att den som inte kanner Gud är mycket radd. Man behöver inte bara vara troll för att vara radd och gomma sig i mörkret. Man behöver bara säga «Gud finns inte», och så är man radd.

Magdalena säger till sig själv: «Men julen finns och då finns också Gud, för julen är Gud och det vet jag och jag är inte radd.»

Magdalena är inte radd. Inte radd för hasten, som är stor och svart och rafsar åt sig gras på ången. Inte radd för mörkret, som står tätt om huset på natten. I mörkret kan man se en stjärna ibland. Om man inte ser stjärnan, vet man ändå att den finns. Magdalena somnar ensam i sin sang. Men inte är hon radd.

Den natten hade hon en dröm. Det var vinter och skogen var full av snö. Under snön låg alla trollen och fros. Hon stod i fonstret och såg ut på den svarta skogen. Nu var det jul och hon stod härinne hos julen och såg ut på den svarta skogen. Hon måste tanka på trollen, som inte kände Gud.

«Jag skall ge Gud till trollen», tankte hon. Hur ger man Gud? Hon såg sig omkring i rummet. «Jag ska ge något», mumlade hon och gick omkring. «Ett ljus! Man måste ha ett ljus med sig när man skall gå in i mörkret och berätta om julen. En tomte? Nej, inte en tomte. Trollen kände tomtarna, de var nastan samma sak. En krubba? Ett Jesusbarn! En Maria! En ängel!»

Det blev en hel korg full. Hela julberättelsen låg i korgen. Och ett ljus och en tandsticksask. Hon tittade i korgen. Var det inte nån-

ting som fattades? Jo, en pepparkaka. Hon gick ut i köket. Korgen blev full av pepparkakor.

Mitt i skogen stannade hon. Ljuset satte hon i en driva. Hon vandade uppochner på korgen och byggde upp krubban. Sa tände hon ljuset och sjong:

*«När juldagsmorgon glimmar
jag vill till stallet gå
där Gud i nattens timmar
ren vilar uppa strå.»*

Det var alldeles tyst i skogen. Sen började det prassla och tassa och susa och viska. Snodrivorna började rora på sig, granarna ryfste på sina nedersta grenar, blåbarsrisen skakade bort snön. Svartblå trollogon glimmade. De rörde sig mot ljuset. Magdalena såg dem inte. Hon bara såg på krubban och pysslade med Jesusbarnet, som fick en liten filt av en gammal nasduk. Hon hittade i fickan: «Det var ju kallt», tankte hon.

Men trollen bara såg på barnet. De såg ett litet manskobarn som satt mitt i skogen med ett ljus och sjong för dem. Och hon var inte radd. Hon såg på dem med sina blå manskoögon och skrattade. Hon sa: «Såna sota svarta små troll! Jag tycker om er.»

Och när hon sa det blev trollen vita. För sådan är karleken, att den förvandlar. Och det är julen. Det var Guds sätt att visa att han tycker om människorna.

Magdalena vaknade. På kudden låg ljungblommorna och doftade söt. Hon såg på dem och tankte på trollen.

«Snart är det jul», tankte hon. «Då ska jag berätta för trollen om Gud.»

Ett nedlåtande leende
en upphöjd intellektuell debatt
en klapp på axeln till trost
hjalper ej den som hatar
Den som hatar är bunden av böjor
han icke ser

Den som hatar längtar efter kärlek
ty kärlek gör fri
Kärlek, icke sentimentalitet
kärlek, icke klokskap
den kärlek han anar finns
men icke vågar hoppas på —
den självutgivande kärleken

Dar finns en uppgift —
glad omsorg, ej forsmadligt leende
klok omsorg, ej debatt
ger medbröden mod att se sina böjor
— första steget mot frigörelse

Två dikter
av
John Söderlund

Nazist, marxist
professor, patient
medlem, ombudsman
bolsjevik, hogenman
tysk, nigerian
statsråd,
institutionsvaktmästare
amerikan, vietnames
kines, arab
jude, grek
bakom alla doljer sig
medmänniskan, bröden
alla lika alskade av Gud

Måste jag elska dem alla?

Attack mot arbetslösheten

runtom i världen Storbritannien har också varit en föregångare då det gällt att ta itu med dessa orattvisor genom fackföreningsrörelsen, genom framväxandet av ett demokratiskt arbetarparti, genom en lagstiftning i parlamentet som gav arbetarna deras rätt

For några månader sedan undertecknade över sextioålet aktiva fackföreningsmän en deklARATION där de bl a relaterade den lågta produktionskapaciteten i Storbritannien till världens behov. Den sade «Vi vet att om vi hade viljan skulle produktiviteten i detta land kunna ökas i ett slag»

Vi säger att vi vill göra slut på exploateringen. Men på grund av våra egna begär gör vi oss skyldiga till att exploatera våra fattigare broder bortom haven. Statsministern i Jamaica säger att hans folk på grund av inflationen i Storbritannien nu måste betala tre gånger så många bananer för att köpa en traktor från oss som år 1950 »

Deras deklARATION publicerades i sådana tongivande organ som *Financial Times* och *Daily Express* och en av undertecknarna intervjuades omedelbart i TV. Den fick ett direkt gensvar. Dessa fackföreningsmän försökte ersätta känslan av att ingenting betyda, som många arbetare har, och i stället ge alla en känsla av att de har en andel. «Vi kan alla ha vår del i att omskapa samhället, i att bygga det samarbete mellan kontinenterna som kommer att göra världens rikedomar och arbetsmöjligheter tillgängliga för alla utan att någon kan exploatera dem», sade de

Många av dem har försökt att i praktiken omsätta detta nya ansvarsmedvetande som de proklamerat

Nyligen antog 28 engelska arbetsgivare denna utmaning. De utfärdade ett uttalande som publicerades i press och radio, vilket gav uttryck för de övertygelser som skulle intresserat till exempel Marx. De sade att «de på ett avgörande sätt förändrat sin inställning till de anställda och sitt ansvar inför samhället tack vare sin kontakt med Moralsk upprustning», och att detta haft tre omedelbara resultat

1 «Att som huvudmotiv sätta människors behov före vinsten»

2 Att använda vår utbildning, vår energi och vårt inflytande för att se till att industri och handel i världen ser som sin huvuduppgift att förse alla människor överallt med vad man behöver för livsuppehållet och med en livsstil som ger tillfredsställelse

3 Att, i en tid när arbetslösheten stiger och skar djupa sår i vårt samhälle, vi tar på oss att med alla medel till vår disposition skapa arbete för dem som är utan arbete, att utvidga våra företag där vi kan, att sporra regeringen och arbetsgivarkolleger att göra detsamma »

På nytt var BBC:s radio på plats för att intervju några av undertecknarna

Forts sid 13

«Båtar från våra varv skulle kunna frakta sad till områden med standiga behov»

Kafferepskarusellen och världen

vart hem och det kommer våra barn tillgodo

När fru N först motte utmaningen att ta in en hel värld i sitt hjärta, var hon inne i en kafferepskarusell bland fruarna i villorna runt omkring där hon bodde. Snart insåg hon att det var ett hinder för henne om hon skulle kunna vara med om att skapa en värld, som var värd att leva i för barnen. Hon bröt med kaffereps-ganget och sen har Gud fort henne vidare steg för steg och visat mer och mer av Hans sätt att leva för människor — Vi har ansvar för våra barn så länge vi lever

men samtidigt ansvar för att sätta in dom i arbetet för att skapa en bättre värld

Hur ringarna sprids visar också en liten handelse från barnbarnens liv. Föräldrarna skulle bort en kväll och barnen skulle prova att vara ensamma. Storebror — 7 år — skulle ta ansvaret. Om de blev radda eller ville något skulle de få ringa till farmor. Nästa dag frågade föräldrarna dom om de hade varit radda någon gång — Ja det hade de — Ringde ni till farmor? — Nej vi bad istället

Kanske det inte var så stor skillnad mellan barnens fruktan

och den fruktan fru N kände den natten hennes son låg totalt förslämad. Samma väg, samma «metod» fungerade både för farmor och för 7-åriga barnbarnet och samma trygghet fanns att få mitt i en skräckfylld situation

Att leva för en hel värld kan vara att ge det allra bästa till det minsta barn omkring sig men att inte stanna vid det utan låta alla livets floden gå vidare vart som helst i hela världen

Jag har sett att fru N många gånger har varit livligt upptagen med att i konkret handling göra något för människor långt utanför hemmet och slakten och det gör, att jag har svårt att tanka mig henne på en punkt då hon känner sig överflödig. Jag tror hon har funnit en hemlighet

Hans Wenck

Anteckningar av en pensionär

Det går inte längre att forneka — när man har fyllt sjuttio, håller man på att bli gammal. Självt ser jag ännu ganska bra, men det blir samre med horseln, liksom med uppfattningsförmågan och minnet sviker ibland. Inlärningsförmågan avtar. Den lera som i barndomen lat sig formas och präglas har så småningom blivit styv och hård.

Det är också andra små skavanker som infinner sig. Man tål inte längre den mat som man tidigare kunde äta utan svårighet. Det betyder nya matvanor, bli mindre feta saker.

Varst är det med horseln. Det är svårt att följa med, när andra talar alltför snabbt med varandra. Man uppfattar bara halften av vad som sägs. Man gissar sig till resten. Tyvärr fungerar inte alltid den metoden. Andra tror att man följer med. Och självt tror man att den och den har sagt det och det. Och så är man där igen — missförstånd och den oenighet som följer på dem.

På det hela taget måste man acceptera sina små skavanker. Det sägs att vi *måste* lara oss att leva med våra handikap. Och det är sant. Det behövs vilja, vilja att använda det som ännu fungerar för en. Att trana kroppen och starka anden. Allt i medvetandet om, att det finns en mening med tillvaron, att den *kan* bli mer människovärdig — med självrespekt och arbetsglädje.

Vad kan man göra för att hålla

sig i form? Det behövs motion. Ut och gå för att få luft. Se till att lederna och musklerna inte blir styva. Helst använda trapporna också upp till fjärde våningen. Lite morgongymnastik efter behov.

Varje morgon tanka igenom vad man skall göra under dagens lopp. Man *kan* göra nytta. Man kan hjälpa sin fru med inköp och andra praktiska göromål. Det kan finnas brev att skriva, vänner att besöka, ett besök på biblioteket. En översksam man som bara går hemma kan bli en belastning för sin akta halft. Kanske man kan skriva ner minnen från familjens tidigare liv, ägna tid åt sin hobby och — inte minst — roja ut gamla saker. Den saken skall andra inte behöva belastas med efter en självt.

Vilka sjuka eller gamla människor kan man besöka? Ett ovantat besök är ofta särskilt roligt. Det

finns flera ensamma människor än vi tror. En del vill gärna komma med i små samtalsgrupper. Man är *inte* färdig med livet så länge man kan glädja andra i deras ensamhet.

Barnbarnen. Kan man göra någonting för dem? De små är festliga, och det är lätt att prata med dem. Tank att få bo ensam tillsammans med dem en tid. Man kan lara något av dem. Så öppna och mottagliga som de är, medan vi vuxna ofta är slutna och reserverade.

Så är det dagens ungdom. Vi som är äldre har svårt att följa med vad som sker. Tiden går så snabbt, det är så mycket som händer. Det är inte lätt att förstå de yngres slagord, idéer och maner. Man opponerar sig lätt mot deras sätt att vara. Men accepterar vi utmaningen från dem, eller kryper vi in i vårt gamla snigelhus? Kanske vi tar bladet från munnen och säger dem rent ut vad vi tänker, sanningar, som vi tror oss om att kunna formulera. Men lyssnar vi till dem, frågar vi ut dem om deras intressen och gör vi oss omakett att förstå deras «underligheter»?

Jag tycker det är harligt att vara pensionär. Att kunna göra vad man helst av allt vill men tidigare inte fått tid till. Tank att ha tillräckligt med tid för att använda de gavor och möjligheter, som man fått, små eller stora. Kanna tacksamhet över de år man fått i aktenskapet i med och motgång, över att det finns någon som haft overseende med ens fel och brister, och att det kanske finns faror som man har undgått.

I ett samhälle med ett växande antal pensionärer och färre folk i vad man kallar «produktiv» ålder är det ett livsvillkor att pensionärernas erfarenhet, livsvilja, arbetsförmåga och initiativ tas helt och fullt i anspråk.

Därför har Ny Värld i Bild bett att få publicera nedanstående bidrag. Det är skrivit av legationsrådet HANS WENCK, Köpenhamn. Han har tjänstgjort bl.a. i Spanien under inbördeskriget, i Berlin omedelbart efter andra världskriget och i Helsingfors. Under en följd av år redigerade han danska utrikesministeriets tidsskrift.

Han är fortfarande journalistiskt verksam och skriver artiklar för danska dagstidningar.

Saxat och citerat

JAG MÅSTE ERKANNA ATT JAG själv länge tvekade, innan jag accepterade en målsättning som sätter arbetsgivaren in i ett större livssammanhang. För tio år sedan fastslog jag offentligen. Företagets mål är vinst. Idag har jag den uppfattningen att denna form för arbetsgivarverksamhet går mot sitt slut.

Vi måste lara oss att se oss själv som ett aktivt element i ett sammanhang som man kan kalla kulturellt, religiöst, politiskt — ett sammanhang baserat på moraliska värderingar.

Hans Merkle, VD i Bosch, Stuttgart, i Deutsche Zeitung

TACK VARE UNGA AKADEMIKER som har ryckt in i styrelseväningarna men också unga aktivister som har tranats i marxistiskt tankande, blir det allt vanligare att ställa sig

skeptisk till ökad fortjänst som ett principiellt mål. Målsättningen provas mot bakgrunden av de konsekvenser den har för helheten.

Red. Leo Brawand, Spiegel, i boken Vart går den tyska ekonomin?

OCKSÅ IDÉER MÅSTE ANPASSAS till jordmånen för att växa. Metoder som duger på ett håll är verkningslösa på ett annat. Det faller sig väl kanske lätt att föreslå indierna att slakta och äta sina kor i stallet för att hålla dem heliga. Men för egen del skulle vi inte ens i en tid av svår brist på bostäder eller annat vilja hora talas om att göra om våra kyrkor eller museer till nyttolokaler. Inte ens den som svalter är beredd att ge upp sitt andliga arv.

Ernst Michanek i Lutherhjälpens årsbok 1971, «Dela med dig»

Goda minnen är en stor rikedom. Som oframkallade filmer ligger de i mörkret och väntar på att bli framkallade i ljuset, kanske också till gagn för andra. En hostdag på en höjd i Jylland då luften var klar, kunde man se milsvitt omkring. Plötsligt sade min fardkamrat: «Man bedrar sig själv om man inte då och då hejdar sig och ser sig tillbaka.» Det gjorde vi, och nu såg vi det landskap som vi hade fardats igenom i ett helt annat ljus.

Vi äldre kan knappast låta bli att tanka på framtiden. Lite nyfikenhet är väl ett halsotecken. Vad händer det runtom hörnet? Vilken utsikt kommer att breda ut sig på nästa backkron? Och nästa?

Forvantan inför framtiden

Och vad kommer våra barnbarn att få uppleva år 2000? När Peter, som nyligen konfirmerades, har nått sitt livs middagshöjd? Vi kan ana det och måste låta tankarna flyga på fantasins valdiga vingar.

Och ändå finns det något som vi äldre kan engagera oss för, som syftar till att bygga den

framtid som vi önskar för den unga generationen. Det finns ju tre sätt att mota den moderna världen på. Man kan acceptera den, man kan fly bort från den, eller man kan förändra den. Det samma gäller ju för ens installation till frestelserna (blir vi förresten mera fredade för dem när vi blir gamla?)

Vad är det som gör att jag själv har det så bra på mina gamla dagar? Att jag i stf att förarga mig över att det lutar ut för ändå kan glädja mig åt livet?

Det måste vara en kraft som väcker ens intresse för inte bara de stora linjerna i tillvaron men också för vad som rör sig i människor omkring en.

Vad är det som betyder mest, att ge och göra något — eller att vilja ha och kräva? Om man anupplevt aldrig så litet av det forstatta sättet att leva på, inser man snabbt att det är det enda som betyder något.

Varje morgon, så länge jag ännu kan tanka klart, kan jag med det perspektivet för ögonen få en plan för min dag. Börja den med att vara stilla och lyssna till vad den levande, skapande Guden sa-

ger till mig att jag skall tro och göra — särskilt det som kan betyda något för framtiden.

Vi äldre skulle kunna bli upp-tacksresande, som öppnar nya områden i andra människor — som Dag Hammarskjöld sagt. Det är många idag som saknar tro och hopp. Kanske våra basta ögonblick ännu ligger framför oss, om vi med Franciskus av Assis kan be de ord som rymmer hemligheten om hur man förändrar världen.

*Herre, gör mig till ett redskap
för Din frid
Hjälp mig att bringa kärlek, där
hatet grov
tro, där tvivlet ran
hopp, där fortvnlän harskar
Hjälp mig
att förblata, där oforratt begas
att skapa enighet, där oemghet
sondrar
att sprida ljus, där mörker ruvar
att bringa glädje, där sorg bor*

Själv har jag under de senaste åren genom att följa den ledning Gud givit mig fortsatt i kontakt med tidningsredaktörer, som publicerat artiklar, som kan visa väg för människor. Jag har också över-

Kort nytt

NORGE

Moralisk opprustnings filmer intresserar norsk ungdom att doma av de bortåt fyrtyio filmvisningar som bara under oktober-november agt rum framst vid gymnasier, dar gymnasieföreningarna ar arrangorer, och folkhogskolor runtom i Norge

Peter Howards skådespel Stegen visades nyligen i Oslo for bla ordforanden och vice ordforanden i Norges 'bondelag'

INDIEN

Fjorton personer mellan 20 och 80 år for i borjan av november fran olika lander i Europa till Indien på chefredaktor Rajmohan Gandhis inbjudan De skall forbereda den internationella konferensen i Asia Plateau i Panchgani i januari

Sammanlagt har under loppet av några veckor omkring 45 personer rest från Europa for att gora insatser i Indien inom ramen for Moralisk opprustnings arbete De har sjalva bekostat sina resor och får ingen ekonomisk ersättning

PAPUA-NYA GUINEA

Den forsta film som dubbats på pidgin, Papua-Nya Guineas officiella språk, ar den afrikanska Frihet Den hade sin premiar i koppardistriktet pa Bougainville, dar en våldsamt konflikt tidigare mellan befolkning och gruvbolag losts efter personliga insatser for forsoning Under en tindrande stjärnhimmel visades filmen pa den palmbevuxna stranden for en publik som paddlat dit i kanot från många håll

TYSKLAND

Under rubriken «Moralisk opprustning overlamnade 15 mark till statsjärnvagarna» meddelade *Hannoversche Allgemeine* 29 10 att en gottingenstu-

dent i brev till järnvagsmyndigheterna i Hannover bekant, att han rest utan biljett Han bad om ursakt och bifogade 15 mark En mening i hans brev återgavs också av *Welt am Sonntag* «Om alla smittare betalade in sina skulder, skulle statsjärnvagarna klara sitt underskott» Nyheten som sandes till pressen av järnvagens pressbyrå publicerades i flera tidningar

OSTERRIKE

«Vad man med tidsodande diskussioner, ekumeniska rorelser, slagord om medmanskighet och tolerans ansträngt bemedlar sig att lara ut, det levs dagligen ut har», skriver den katolske patern Alfred Focke i kulturtidsskriften *Die Furche* om Moralisk opprustnings konferens i Caux «For 25 ar sedan var man skeptisk, reserverad, kristisk», skriver han «Idag kan man efter allt som religion och kyrka måst vara med om, bara gladja sig over att det finns en sådan verksamhet som Moralisk opprustning i Caux»

LONDON

Peter Howards «julsaga», musikalen *Hunden och benet*, inledde den 9 december sin åttonde sasong på Westminster Theatre Donald Scott, «kapten von Trapp» i musikalen *Sound of Music*, spelar en av huvudrollerna Teatern har under hosten byggt på med två våningar En valdig expansion har agt rum, sedan teatern for medel som skankts av 3000 människor inkoptes av Moralisk opprustning for 25 år sedan, vilket hogtidligholls under en weekendkonferens 13—14 november «Våra skådespel ar rotade i erfarenheten av revolutionar forvandling i människor», yttrade ordforanden i Westminster Theatres stiftelse, Kenneth Belden

Anteckningar...

satt och duplicerat viktiga tal och debattinlägg for att gora dem kända i Danmark

Den verkligt revolutionära människan staller allt i sitt liv till forfogande for Guds revolution, som började med Kristi uppståndelse

Idag galler det en permanent revolution, att ständigt fråga Gud om vad det ar som skall bli anorlundade i samhället och hos individen, med början i en sjalv

Det ar det första Det andra ar att arbeta i grupper på samma sätt som de första kristna De praktiserade gruppdynamik Kraften kom från ovan De bad samman, och de delade med varandra

Vi pensionärer — brinner vi for att samhället skall fornyas? Vi har alla en andel i att ratta vad som ar fel Det går inte att skapa något nytt genom ett sjalvforbättringsprogram utan genom att lyda Skaparen som leder var och en av oss fram till den bestämmande som bara han kanner till

Arbetsgivare...

Från sid 10

En av undertecknarna, Mr John F Vickers, VD i ett Leedsforetag som producerar industriolja sade «Arbetsloshetssiffran i England ar nu uppe i 4% Jag åtar mig att forsoka skapa 4% fler jobb i mitt foretag» Hans foretag Benjamin R Vickers & Sons skapade 6% fler jobb under depressionen på trettioalet Forra sommaren fick de fram 7% extra jobb for stu- ▶

denter som darigenom kunde tjana in sina terminsavgifter

Detta ar an så lange bara ansatser, men de ar lika betydelsefulla som nar dåtidens revolutionarer på sin tid grundade forsta och andra internationalen Arbetsgivarna har ofta beklagat sig over varfor revolutionarerna alltid tycks komma från vanstern Hitills har de heller inte producerat ett dokument som varit lika revolutionart som Marx' manifest Har finns en gemensam oppgift dar arliga man både fran arbetarleden och foretagarsidan kan ha sin andel utan att behova frukta for kompromisser, darfor att målsattningen ar mycket stor och kommer att krava det allra basta från varje gren inom industrin, från dem som star till vanster likaval som fran dem som står till hoger Den kommer att krava att man overvinner rasbarrierer och barrierer mellan kontinenterna

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S **SABA**

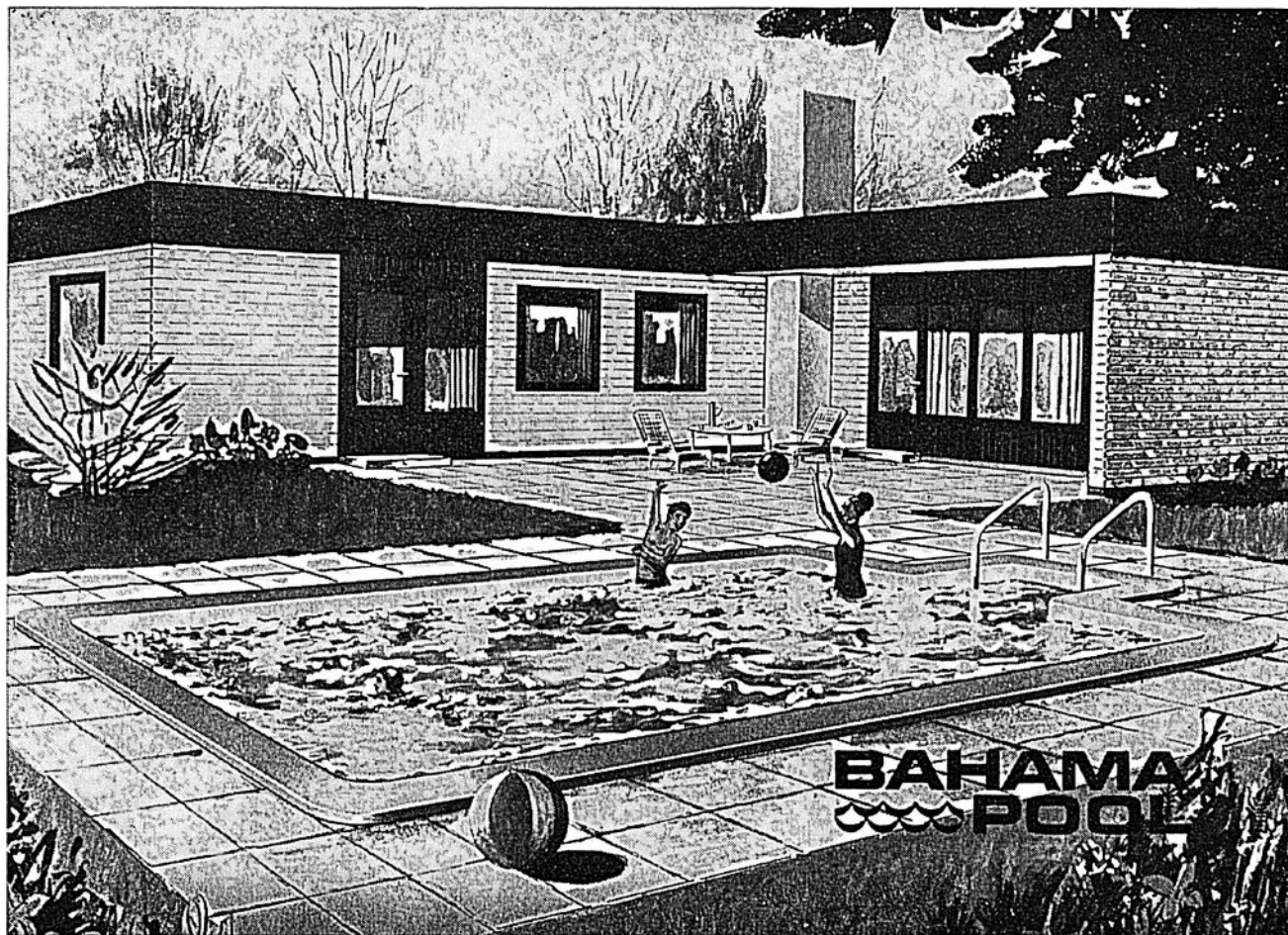
Advokatfirmaet

Torkildsen & Torkildsen

EIENDOMSAVDELING A S

EIENDOMSAVDELING — FINANSIERING
FORVALTNING

Grensen 3, Oslo 1 — Tlf * 33 05 51 — * 33 08 40

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast

(6-8 mm vaggjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper hargenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvarmare, braddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13 800 – kr fritt fabrikk inkl 2 servicebesök (exkl moms)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB Box 145, 542 00 Marrestad
Tel 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel: 031-510704

Båt
PONTUS